

Asia: VN/26649/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta Kansalliseksi metsästrategiaksi (KMS2035)

Luku 2: Toimintaympäristö

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 2: Toimintaympäristön muutos

Kansallisen metsästrategian tulisi huomioida erityisesti koko metsäsektorin merkitys Suomen kansantaloudelle sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Metsä- ja puuteollisuuden lisäksi kansallista merkitystä metsillä on mm. matkailualla niin talousmetsien kuin virkistys- ja suojelualueverkoston kautta.

Eryteisesti haja-asutusalueiden työllisyyden, talouden ja elinkeinojen kohdalla metsäala on keskeinen tekijä.

Mm. EU-tason politiikka sekä ilmastonmuutos asettavat tulevalle metsien käytölle vaatimuksia. Kansallisen metsästrategian tulisi sisältää selkeämmät skenaariot erilaisista vaihtoehtoista ja niiden vaikutuksista metsäsektorille ja sitä kautta Suomen kansantaloudelle.

Tähän liittyen tulisi huomioida erityisesti metsien hiilinielu ja luontokadon torjuminen ja toisaalta puupohjaisten tuotteiden kysyntä maailmanmarkkinoilla. Selkeämmin tulisi huomioida lisäksi puupohjaisten tuotteiden merkitys fossiilisia raaka-aineita käyttävien tuotteiden korvaajina, energiatalous ja energian tarpeen ennusteet sekä kansallinen huoltovarmuus.

Luku 3: Tahtotila

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Visio - Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille

Kansallinen metsästrategia 2035 luonnos visioi hyvin suomalaisen metsäosaamisen ja metsäsektorin tavoitteet.

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Strategiset päämäärät ja tavoitteet

Lähtökohtaisesti strategiset päämäärät ja tavoitteet ovat hyviä, mutta ympäripyöreitä. Monipuolistuva metsänhoito voi myös olla suuressa ristiriidassa metsien kasvua, hiilen sidontaa ja

ilmastonmuutoksen hillintää ajatellen. Päämäärien tavoitteisiin tulisi konkretisoida, millainen monipuolistuva metsänhoito tulee päämäärää.

Talousmetsien monimuoisuuskehitykseen ja ilmastokestävyyteen tarvitaan konkretiaa ja selkeä mitattavissa olevia tavoitteita suhteessa EU-tason politiikkaan sekä metsätalouden kansalliseen merkitykseen.

Luku 4.1 Hankesalkku ja 4.2 Kärkihankkeet

Huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 4.1: Hankesalkku ja 4.2: Kärkihankkeet

Metsien kasvun kärkihanke sisältää useita metsäsektoria ja metsien kokonaiskestävää käyttöä tukevia toimenpiteitä.

Samalla se sisältää ristiriitoja voimassa olevan kansallisen metsälainsäädännön sekä EU-tason esitysten kanssa. Nykyinen lainsäädäntö ei kaikilta osin ohjaa tehokkaaseen, ilmaston kannalta oikea-aikaiseen metsän uudistamiseen tai metsien kasvun ylläpitämiseen tai sen lisäämiseen. Metsälain sallimat luontaiset uudistamistavat ja nuorten metsien uudistamismahdollisuus, uudistamisvelvoitteen aikarajat 10-25 v sekä jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen ja metsänuudistamisen suosiminen kivennäismailla eivät tue kärkihankkeen tavoitetta nopeasta ja tehokkaasta metsän uudistamisesta ja kasvun lisäämisestä.

Metsien kasvun kärkihankkeesta puuttuvat kokonaan toimenpiteet / maininnat maaperän hiilensidonnan ja hiilivaraston suhteen, vaikka metsiin sitoutuneesta hiilestä iso osa on maaperässä / turpeessa.

Elonkirjoa talousmetsissä kärkihanke sisältää useita toimenpiteitä, joilla on vaikutusta metsistä saataviin tuloihin ja näin ollen suoria vaikutuksia metsänomistajien talouteen. Kärkihanke sisältää paljon termejä ”kehitetään”, ”edistetään” ja ”vahvistetaan”. Kärkihankkeen tulisi kyetä konkreettisemmin esittämään toimenpiteet ja keinot sekä niiden rahoitusmallit.

EU-tason sääntely ja metsien käytön rajoitukset tullevat koskettamaan kaikkia metsänomistajia. Kyseessä on poliittinen ohjaaminen, jossa Suomi on mukana päätöksen tekijänä. Koska kyseessä on Kansallinen metsästrategia, ei rahoitusmalleja tulisi jättää pelkästään markkinaehtoisten toimintamallien varaan vaan tulee selkeästi hahmotella ja varautua myös kansalliseen, valtion taholta tulevaan rahoitukseen ja tukeen metsänomistajien tulonmenetysten ja omaisuuden suojan suhteen.

Metsäalan uudistuminen kärkihankkeessa tutkimus-, koulutus- ja kehittämistoiminta tulee nostaa korostetumpaan asemaan ja metsiin liittyvä tutkimus on kyettävä turvaamaan kaikissa olosuhteissa.

On tärkeää, että tutkimus- ja kehittämistoiminta kykenee tuottamaan ajantasaista ja oikeaa tietoa sekä tarjoamaan koulutusta nopeasti muuttuvassa ympäristössä. Muutoin on riskinä, että päätöksenteon tueksi tuotettavat laskelmat ja ennusteet, metsien kehitystä kuvaavat simuloinnit sekä metsäalan toimijoiden koulutus tehdään puutteellisen tai vanhentuneen tiedon varassa.

Metsäalan uudistumisen kärkihankkeen kohdalla otetaan kantaa jopa yksittäisten ammattialojen koulutukseen. Toisaalta hyvin ympäripyöreästi esitetään metsien omistaja koskevaa virkistyskäytön ja luontomatkailun kehittämistä. Mikäli yksittäisiä ammattialoja nostetaan KMS2035:ssä esille, nostettakoon sitten koko metsäsektorin ammattialat ja koulutustarpeet sekä konkreettisesti erilaisten kehittämishankkeiden toteutus.

Muuta kommentoitavaa

Muuta kommentoitavaa

KMS2035 pyrkii tunnistamaan keinot turvata suomalaisen metsäosaamisen taso, metsien kestävän käytön jatkuvuus ja metsäsektorin kansantaloudelle tärkeät toimintaedellytykset sekä vastata metsiin ja metsäsektoriin kohdistuviin haasteisiin.

Kuitenkin olisi syytä voimakkaammin korostaa metsien merkitystä Suomelle ja suomalaisille kaikissa sen eri näkökulmissa. Erityisesti koskien työllisyys- ja talousnäkökulmia harvaan asutuilla alueilla.

Hankesalkun ja kärkihankkeiden osalta tulisi tavoitteeksi ottaa konkretian lisääminen.

Metsälainsäädännön tarkastelu tulisi lisätä toimenpidevalikoimaan erityisesti Metsien kasvun kärkihankkeessa ja ylipäätään suhteessa voimakkaasti muuttuvaan toimintaympäristöön.

Räinä Ahti
Kokkolan kaupunki, kaupunkiympäristö - Kokkolan kaupunginhallitus
7.11.2022 § 497